

ปรสิต :

A. lumbricoides

พยาธิไส้เดือน (*Ascaris lumbricoides*)

พยาธิไส้เดือน

พยาธิไส้เดือนเป็นพยาธิตัวกลม มีขนาดลำตัวใหญ่และยาวประมาณ 10 – 30 เซนติเมตร มีลำตัวคล้ายไส้เดือนดิน ตัวเมียสามารถวางไข่ได้ประมาณวันละ 200,000 ฟอง พบในลำไส้คน ทำให้เกิดโรคพยาธิไส้เดือน (ascariasis)

แหล่งที่พบ พยาธิไส้เดือน

พบได้ทั่วโลกและมักพบในเขตร้อน บริเวณที่มีสุขลักษณะที่ไม่ดี พยาธิไส้เดือนเป็นพยาธิตัวกลมที่มีวงจรชีวิตผ่านดิน โดยมีการประมาณกันว่าหนึ่งในสี่ของประชากรโลกมีการติดพยาธิไส้เดือน

การเข้าสู่ร่างกาย

คนได้รับพยาธิไส้เดือนเข้าสู่ร่างกาย ส่วนใหญ่มีดินเป็นสื่อ นำ โดยการบริโภคอาหาร น้ำดื่ม ผักและผลไม้ ที่ปนเปื้อนไข่พยาธิไส้เดือน ระยะติดต่อ พยาธิไส้เดือนจะเจริญเป็นตัวเต็มวัยอาศัยอยู่ในลำไส้เล็ก ไข่ที่ปนออกมากับอุจจาระเมื่อตกลงไปในดินที่ชื้นแฉะจะเจริญเป็นไข่ระยะติดต่อ

อันตรายของพยาธิไส้เดือน

อาการของคนติดพยาธิไส้เดือนส่วนใหญ่ไม่มีอาการใดๆ แต่ในกรณีที่ผู้ป่วยแสดงอาการจะมีการได้หลายอย่าง โดยบางรายมีอาการเป็นไข้ และท้องเสีย และมีอาการแทรกซ้อนจากการไชของตัวอ่อนไปตามอวัยวะต่างๆ เช่น ปอดและตับ เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยโรคพยาธิไส้เดือนเป็นโรคที่พบบ่อยในเด็ก และพบได้ทั่วทุกภาคของประเทศ แต่พบมากในภาคใต้เนื่องจากสภาวะอากาศมีความชุ่มชื้นตลอดปีจึงเหมาะสมต่อการเจริญและพัฒนาของไข่พยาธิ

ชนิดนี้ ซึ่งรายงานความชุกในเด็กนักเรียน จังหวัดนราธิวาสพบร้อยละ 38.72 (Jiraamonnit et al., 2006) จังหวัดน่านพบร้อยละ 21.7 (Waikagul et al., 2002) ส่วนการสำรวจเด็กนักเรียนในจังหวัดอ่างทอง อุทัย และสุพรรณบุรี จำนวน 1,037 ราย ไม่พบการติดพยาธิไส้เดือน (Saksirisampant et al., 2006)

วิธีป้องกัน

- ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนสัมผัสหรือรับประทานอาหาร
- ถ่ายอุจจาระลงในส้วมที่ถูกสุขลักษณะ
- หลีกเลี่ยงการสัมผัสดินเพราะจะทำให้มีสัมผัสกับไข่พยาธิ
- ล้างผักและผลไม้ก่อนที่จะนำไปปรุงหรือรับประทาน

เอกสารอ้างอิง

1. Report of a Joint FAO/WHO expert meeting. Multicriteria-based ranking for risk management of foodborne parasites. 24 October 2012.
2. อุมพร ทาไชสง. 2555. ปรสิตก่อโรคที่ติดต่อผ่านทางอาหารและน้ำที่สำคัญในประเทศไทย. วารสารวิทยาศาสตร์บูรพา. 17(2) : 212-220.
3. ผศ.ดร.ผ่องศรี ทิพวงโกศล คณะแพทยศาสตร์ ภาควิชาปรสิตวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ภาวะขาดสารอาหารจากพยาธิไส้เดือน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้ : <http://www.med.cmu.ac.th/dept/parasite/public/Ascaris.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 12 มิถุนายน 2557).